

הלכות הדף היומי

מסנת בכורות

תוכן עניינים

- א. כהנים ולוים פטרו הן עצמן מקל וחומר אם הפקיעה קדושתן של לויים קדושת של ישראל במדבר לא יפקיע את של עצמן ... וכל שאינו בכור אדם אינו בכור בהמה טמאה.....1
- ב. לוייה שילדה בנה פטור מחמש סלעים ... בפטר רחם תלה רחמנא.....2
- ג. אף בהמה טמאה לא תחלוק בו בין לדורות בין לאותה שעה בשה.....2
- ד. אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמורים מישראל.....3

דף ד.

א. כהנים ולוים פטרו הן עצמן מקל וחומר אם הפקיעה קדושתן של לויים קדושת של ישראל במדבר לא יפקיע את של עצמן ... וכל שאינו בכור אדם אינו בכור בהמה טמאה

כבר התבאר לעיל דף ג: שכהנים ולוים¹ פטורים מפדיון בכוריהם, אפי' אם נשותיהן ישראליות מ"מ כיון שהבן כהן או לוי פטור, דגמרינן להו מקל וחומר שאם הפקיעו קדושת פשוטי הלויים את קדושת בכורי ישראל במדבר קל וחומר שתפקע קדושתן את קדושת בכורות עצמן שבהן, וכן היה במדבר שבכורי הלויים הפקיעו את עצמן ולא הוצרכו בן לוי אחר לפדותו, לפיכך עכשיו נמי פטורין מן החמש סלעים של פדיון בניהם, וכהנים בכלל בני לוי הם שהיו במניינם עמהם.

¹ רמב"ם הלכות ביכורים פרק יא הלכה ט שו"ע ונו"כ שה יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

וגם בזמן הזה² שאינן אלא כהני חזקה לא נהגו להחמיר לפדות בכוריהן. ומ"מ מי שהוא ספק גמור אם הוא כהן או לוי או לאו יש מחמירין³ שיפדה את עצמו או את בנו.

ומכך שנאמר⁴ (במדבר יח פסוק טו) את בכור האדם ואת בכור הבהמה תפדה תפדה בכוור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה, למדו חכמינו כל שישנו בבכור אדם ישנו בבכור בהמה טמאה, והפטור מבכור אדם פטור מבכור בהמה טמאה.

לפיכך כהנים ולוים פטורים⁵ מבכור בהמה טמאה. וכן כהנת ולויה, אבל בעליהם חייבים בפטר חמור שלהם. אבל בנכסי מלוג שלה פטורים, שהרי יש לה שותפות בהדיה⁶.

ב. לוי שילדה בנה פטור מחמש סלעים ... בפטר רחם תלה רחמנא

כבר התבאר במסכת חולין דף קלב. שאפילו כהנת ולויה נשואה לישראל, אין הבן חייב בפדיון, שאין הדבר תלוי באב אלא באם, שנאמר (במדבר ג פסוק יב) פטר רחם מפני ישראל ורחם זה לוייה היא או כהנת ופטורה. ומ"מ בן בתה⁷ מישראל בודאי חייב שגם בתה היא ישראלית גמורה.

דף ד:

ג. אף בהמה טמאה לא תחלוץ בו בין לדרורות בין לאותה שעה בשעה

² פה"כ ע' ס"ט בשם האחרונים ובאמת אפי' יהא ספק הא כל ספק פדה"ב פטור.

³ ע' פה"כ ע' ע"ה בשם כמה אחרונים דכיון דרוב העולם אינם כהנים ולוים לא אמרי' בזה אין הולכין בממון אחר הרוב וכיון דפלוגתא היא נכון לפדות בלא ברכה.

⁴ רמב"ם הלכות ביכורים פרק יב הלכה יד

⁵ שו"ע ונו"כ שבא יט

⁶ רמ"א שם

⁷ לקו"פ סקצ"ו וכ"כ המקנה בקדושין כ"ט א' ד"ה וכל שאינו ופשוט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בכורות

מצות עשה⁸ לפדות כל אדם מישראל בין איש ובין אשה⁹, פטר חמור בשה, ואם לא רצה לפדותו מצות עשה לעורפו שנאמר (שמות לד פסוק כ) ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו, ושתי מצות שבבכור בהמה טמאה נוהג בכל מקום¹⁰ ובכל זמן וגם בזמן הזה, שהרי אינם חובת קרקע. ואינו נוהג אלא בחמורים דכתיב (שם יג, פסוק יג) פטר חמור, ולא פטרי שאר בהמות טמאות.

וזה מצותו, שכל אדם מישראל שיש לו חמורה שבכרה זכר פודהו בשה מן הכבשים או מן העיזים בין זכר בין נקבה בין תם בין בעל מום בין גדול בין קטן. ויתננו לכהן ולא לכהנת שכן כתיב בפירוש בין מתנות כהונה. ומאימתי חייב בפדייה, משילד עד שימות הוא זמנו, אלא שמצוה לפדותו מיד שלא להחמיץ את המצות. ולאחר שיפדנו הוא חולין גמורין ומותר בגיזה ועבודה כשאר חולין והכהן יעשה גם כן בשה כמו בשאר חולין.

ד. אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמורים מישראל

שה שפדו בו פטר¹¹ חמור והחזירו הכהן לישראל, או נתנו לאדם אחר, יכול לפדות בו שוב¹², ואדרבא מצוה שיפדו בו שוב פטר חמור אחר, שכיון שנעשתה בו מצוה אחת טוב שיעשו בו מצוות נוספות.

⁸ רמב"ם הלכות ביכורים פרק יב הלכה א, שו"ע ונו"כ יו"ד שכא א

⁹ חינוך מצוה כ"ב כמש"כ במנ"ח שם וכן מוכח ביו"ד סי' שכ"א סי' מוכן מבואר בירו' תרומות פ"ו ה"א כמש"כ בחלקת יואב יו"ד סי' כ"ח וכן מוכח בתשו' הרשב"א ח"א סי' שס"ו כמש"כ בילקוט פטר חמור עמוד ג' בשם לקוטי סופר ודלא כמו שרצה לומר המקנה בקדושין כ"ט:

¹⁰ כבר העירו על ל' הרמב"ם בפ' והי' כי יביאך עי' ביפ"ח עמוד א' שהאריך בזה

¹¹ דומה למצוות כמו הדם שנעשה בו מצוה, ולקחתם לכם ביום הראשון ענף עץ עבות מצוה לברך עליו במוצאי שבת על בשמים, כמבואר בשו"ע (או"ח סימן רצ"ו ס"ד), או על מצות עירוב שכבר נעשה בו עירוב יעשה בו לחם משנה כמבואר בשו"ע (סימן שצד ס"ב), ולא גרע ממצוות ראשית הגז שכתב המכתבי תורה (סימן מג הו"ד בשו"ת בצל החכמה ח"ג סימן סח) שיעשה ממנו ציצית, ועוד כתב שם שחמים שהפרישו מהם תרו"מ יעשה בהם מצוה אחרית, יעו"ש. ועוד יעוין במעבר יבוק (שפתי רננות סוף פרק כב) שכתב שזה דבר טוב שהכהן יקנה דברי מצוה כגון סעודת שבת בכסף שמקבל לפדיון הבן. חשוקי חמד כאן.

¹² כמו שפירש"י הכא ולדעת ר"ת גם אם לא יצא תחת יד הישראל ועדיין לא נתנו לכהן יכול לפדות בו כמה ספק פטרי חמורים. ועיין מהרי"ט אלגזי (אות ח' סק"ג) הוכיח שרש"י פליג על ר"ת וס"ל דשה אחד אינו יכול לפדות כמה ספק פטרי חמורים ועיין שערי יושר (ש"ה פ"ז) ובקהלות יעקב (סי' ג')

